

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



# اهم برنامه‌های وزارت صنعت معدن و تجارت در سال ۱۳۹۸ (رونق تولید)

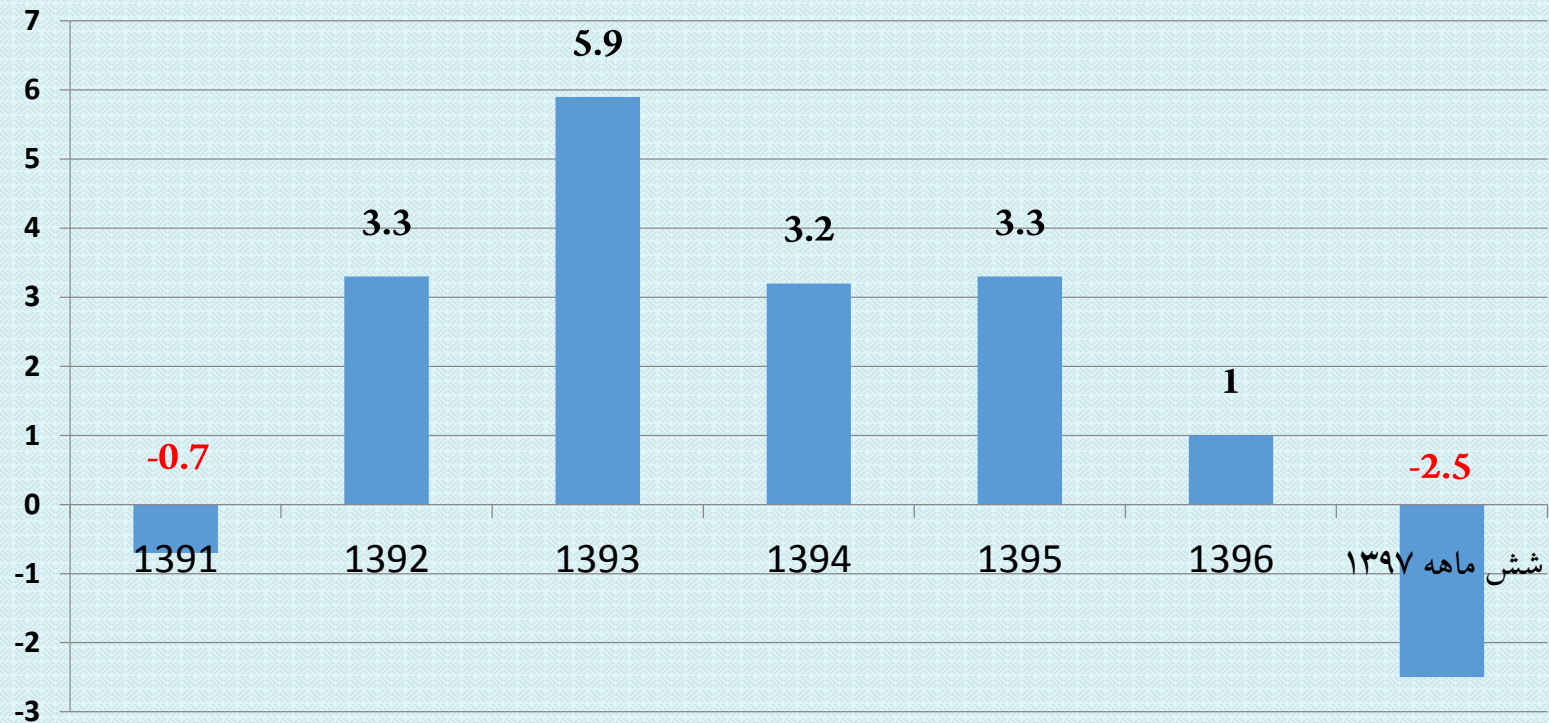
فروردین ۱۳۹۸

## فهرست مطالب

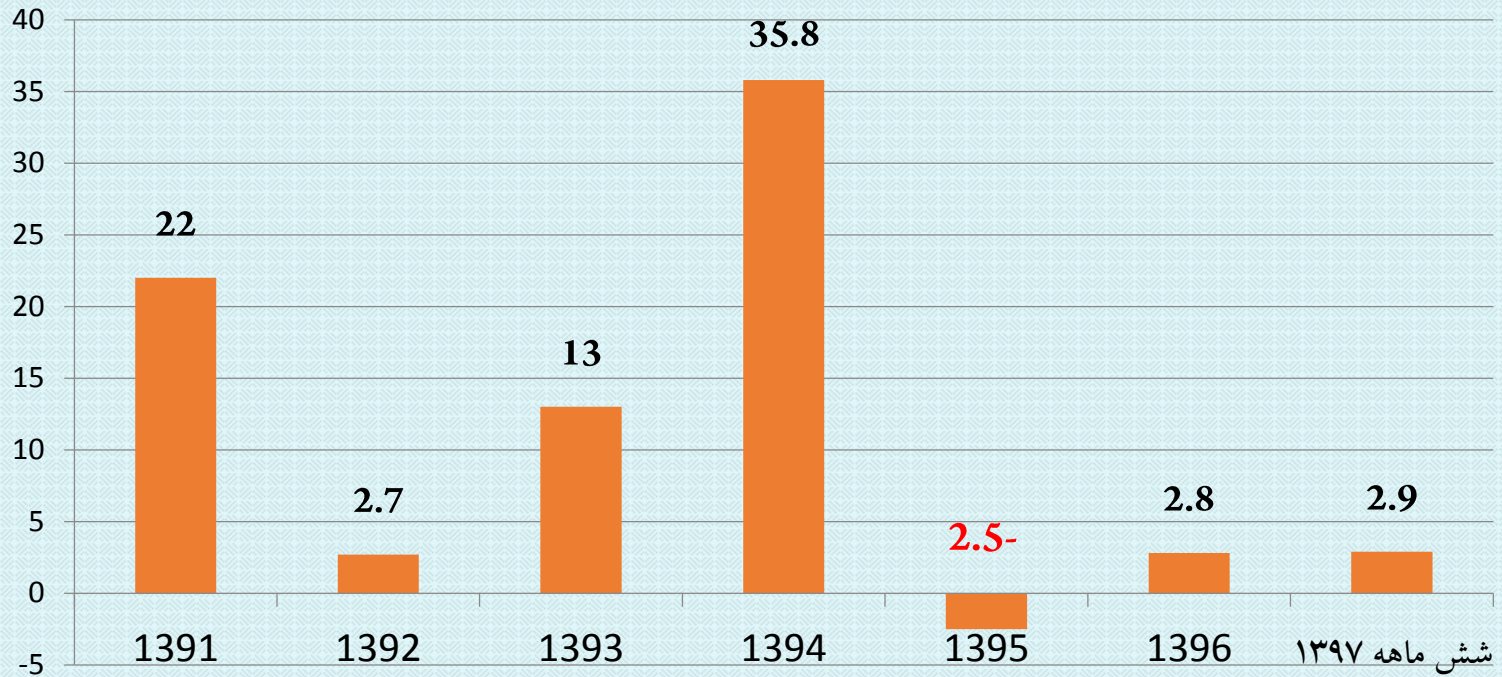


- تبیین وضع موجود
- محورهای رونق تولید در سطح سیاست‌های صنعتی، تجاری و فناوری
- الزامات رونق تولید در سطح کلان
- الزامات اجرای برنامه‌های رونق تولید

## رشد ارزش افزوده بخش صنعت به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰ (درصد)



## رشد ارزش افزوده معدن به قیمت ثابت سال ۱۳۹۰ (درصد)



## رشد تشکیل سرمایه ناخالص به قیمت‌های ثابت ۱۳۹۰ (درصد)



۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۳	۱۳۹۲	
۳,۴	-۵,۱	-۷,۳	۲,۵	۳,۲	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۳,۶	۱,۸	-۱۰,۸	۵,۶	۶,۴	تشکیل سرمایه در ماشین‌آلات
۳,۲	-۱۰,۹	-۴,۱	-۰,۱	۰,۶	تشکیل سرمایه در ساختمان

## چالش های اساسی حوزه صنعت، معدن و تجارت



۱. محدودیت منابع ارزی و کاهش واردات (و محدودیت در دسترسی به مواد اولیه، کالاهای واسطه ای و سرمایه ای موردنیاز بخش صنعت
۲. افزایش هزینه بنگاهها و تشدید مشکل «کمبود نقدینگی» واحدهای تولیدی
۳. مشکلات گشایش اعتبار اسنادی (LC) و لزوم پرداخت حداقل ۱۰۰ درصدی وجه کالا
۴. افزایش هزینه های تجاری و عدم دسترسی به بازارهای جهانی
۵. محدودیت های بین المللی و احتمال کاهش تولید و یا تعطیلی برخی واحدهای تولیدی و بروز کمبودهای احتمالی در طرف عرضه اقتصاد

# سطوح موثر بر رونق تولید

محیط  
کلان

سیاستهای کلان اقتصادی  
(سیاستهای پولی، بانکی، مالی، ارزی و ...)

قوانین و مقررات  
قوانین کار، مالیات ر ارزش  
افزوده و ...

فضای کسب و کار

سیاستهای  
صنعتی، معدنی  
و تجاری

ابزارهای تجاری  
اولویت‌های صنعتی

قیمت گذاری  
مشوقها و تنبیهات

خرد

## محیط صنعتی و زنجیره تامین:

شرایط بازار عوامل تولید (بهره وری عوامل تولید، مزیت‌های انرژی و منابع انسانی)، شرایط تقاضا / صادرات و واردات / ساختار بازار زیرساخت‌های پشتیبان (الکترونیکی، لجستیکی، قانونی)

## محیط خرد بنگاهی:

زنجیره ارزش بنگاهی، الگوی اکتساب فناوری در واحدها

## محورهای رونق تولید (سیاست‌های صنعتی، معدنی و تجاری)

۱. محور اول: توسعه و تعمیق ساخت داخل (مشمول بر ۱۰ برنامه)
۲. محور دوم: توسعه صادرات غیر نفتی (مشمول بر ۳ برنامه)
۳. محور سوم: توسعه معادن و صنایع معدنی (مشمول بر ۵ برنامه)
۴. محور چهارم: توسعه فناوری و شرکتهای دانش بنیان با تغییر رویکرد از مونتاژکاری به نوآوری (مشمول بر ۵ برنامه)
۵. محور پنجم: مدیریت بازار و ساماندهی لجستیک تجاری (مشمول بر ۳ برنامه)
۶. محور ششم: بهبود فضای کسب و کار مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت (مشمول بر ۶ برنامه)
۷. محور هفتم: تأمین منابع مالی و توسعه سرمایه گذاری (مشمول بر ۴ برنامه)



## توسعه و تعمیق ساخت داخل

ردیف	برنامه / پروژه	مسئول
۱	❖ فعال سازی ظرفیت خالی واحدهای تولیدی در راستای رونق تولید (بکارگیری ظرفیت های خالی ۲۰۰۰ واحد تولیدی با تسهیلاتی معادل ۱۴ هزار میلیارد ریال)	معاونت امور صنایع با همکاری معاونت طرح و برنامه و سازمان صنایع کوچک و شهرک های صنعتی ایران
۲	❖ اجرای پروژه توسعه تولید و تجارت صنایع نساجی و پوشاک (رشد تولیدات نساجی و پوشاک ۲۵ درصد با ایجاد اشتغال ۹۳ هزار نفر)	معاونت امور صنایع با همکاری سازمان صنایع کوچک و شهرک های صنعتی ایران
۳	❖ اجرای پروژه ساماندهی و تکمیل محصولات لوازم خانگی (افزایش ظرفیت تولید یخچال ۱۰۰۰ هزار دستگاه، ماشین لباسشویی ۸۰۰ هزار دستگاه و بخاری گازسوز هرمتیک هوشمند ۳۰۰ هزار دستگاه)	معاونت امور صنایع
۴	❖ اجرای پروژه توسعه صنایع دریایی	دبیرخانه شورای عالی صنایع دریایی
۵	❖ نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی سنگین به تعداد ۲۰۲،۵۰۰ دستگاه انواع ناوگان تجاری	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
۶	❖ حمایت از تامین و توسعه ناوگان حمل و نقل ریلی به تعداد ۱۳۱۰۰ انواع واگن	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
۷	❖ بازسازی و نوسازی صنایع و صنوف تولیدی (حداقل تعداد ۱۵۰۰ واحد)	معاونت امور صنایع
۸	❖ توسعه کارآفرینی و تجارت فرش دستباف	مرکز ملی فرش ایران

منظور از این علامت، برنامه های مرتبط با پروژه های اقتصاد مقاومتی می باشد.

## توسعه و تعمیق ساخت داخل



ردیف	برنامه / پروژه	مسئول
۹	اجرا و پیاده‌سازی پروژه توسعه خوشه‌های صنعتی به تعداد ۴۰ خوشه صنعتی	سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران
۱۰	اجرای برنامه‌های ارتقاء کیفیت محصولات تولیدی در ۵۰۰ واحد صنعتی (در صنایع لوازم خانگی و خودرو)	معاونت امور صنایع



## توسعه صادرات غیر نفتی



ردیف	برنامه / پروژه	مسئول
۱	❖ افزایش حجم و تنوع محصولات صادراتی (کالا و خدمات) به کشورهای همسایه (۱۵ کشور هدف)	سازمان توسعه تجارت ایران
۲	❖ توانمندسازی و توسعه بنگاه های خرد، کوچک و متوسط با هدف افزایش صادرات غیرنفتی	سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران با همکاری سازمان توسعه تجارت
۳	گسترش قراردادهای تهاتری کالا - کالا برای مبادلات کالاهای وارداتی و صادراتی	سازمان توسعه تجارت با همکاری ایدرو و ایمیدرو

## توسعه معادن و صنایع معدنی



ردیف	برنامه / پروژه	مسئول
۱	اجرای نقشه راه معدن و صنایع معدنی (مقطع زمانی سال ۱۳۹۸)	معاونت امور معادن و صنایع معدنی با همکاری سازمان ایמידرو و سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی
۲	❖ اجرای پروژه توسعه فعالیت‌های اکتشافی	معاونت امور معادن و صنایع معدنی با همکاری سازمان ایמידرو و سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی
۳	❖ اجرای پروژه احیاء، فعال سازی و توسعه معادن کوچک مقیاس به تعداد ۱۵۰ معدن	سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران
۴	❖ اجرای پروژه تکمیل زنجیره ارزش فلزات اساسی (فولاد، مس و آلومینیوم)	معاونت امور معادن و صنایع معدنی با همکاری سازمان ایמידرو و
۵	تجهیز و ونوسازی معادن کشور	معاونت امور معادن و صنایع معدنی با همکاری سازمان ایמידرو و



## توسعه فناوری و شرکتهای دانش بنیان با تغییر رویکرد از مونتاژ کاری به نوآوری



ردیف	برنامه / پروژه	مسئول
1	اجرای طرح توانمندسازی تولید و توسعه اشتغال پایدار، طرح ملی تاپ	معاونت آموزش، پژوهش و فناوری
2	حمایت از رسوخ فناوری های ایجاد شده توسط شرکت های دانش بنیان به صنعت با همکاری تشکل های مرتبط (۱۰۰ پروژه)	سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران
3	حمایت از ایجاد دانش فنی و فناوری تولید محصولات منتخب وارداتی از نظر ارزبری با همکاری دانشگاه های توانمند کشور (۲۰ مورد)	معاونت آموزش، پژوهش و فناوری
4	ایجاد مراکز تحول دیجیتال در مواجهه با انقلاب صنعتی چهارم	ایدرو با همکاری سازمان صنایع کوچک و شهرکهای صنعتی ایران

## مدیریت بازار و ساماندهی لجستیک تجاری



ردیف	برنامه / پروژه	مسئول
۱	ساماندهی لجستیک تجاری و زنجیره‌های تأمین کشور	معاونت بازرگانی داخلی
۲	تکمیل ارتباطات سامانه جامع تجارت با سایر دستگاهها از جمله گمرک، سازمان بنادر و دریانوردی و حذف ارتباطات کاغذی	معاونت بازرگانی داخلی با همکاری مرکز توسعه تجارت الکترونیکی
۳	حمایت از توسعه فروشگاهها و بازارهای الکترونیکی کالا و خدمات	معاونت بازرگانی داخلی با همکاری مرکز توسعه تجارت الکترونیکی



## بهبود فضای کسب و کار مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت



ردیف	برنامه / پروژه	مسئول
۱	اصلاح فرآیندها و دستورالعمل ها و حذف یا کاهش زمان صدور مجوزها	معاونت توسعه مدیریت با همکاری معاونت طرح و برنامه
۲	تنقیح قوانین و مقررات مانع تولید	موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی با همکاری معاونت حقوقی
۳	شفاف سازی و ایجاد دسترسی آزاد به اطلاعات برای عموم ذینفعان و مبارزه با فساد اداری	معاونت توسعه مدیریت و منابع با همکاری دفتر بازرسی، ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات
۴	ایجاد و توسعه سامانه های جامع اطلاعاتی	معاونت توسعه مدیریت و منابع با همکاری حوزه های ذیربط
۵	تدوین و ابلاغ سیاستهای صنعتی، معدنی و تجاری	معاونت طرح و برنامه با همکاری موسسه مطالعات و پژوهش های بازرگانی
۶	اجرای رتبه بندی و تکریم سرمایه گذاران و کارآفرینان برتر	معاونت طرح و برنامه

## تأمین منابع مالی و توسعه سرمایه گذاری



ردیف	برنامه / پروژه	مسئول
۱	❖ جذب سرمایه گذاری با هدف ساخت داخل کالاهای منتخب وارداتی دارای قابلیت صادرات	معاونت طرح و برنامه با همکاری ایدرو و ایمیدرو
۲	بکارگیری ابزارهای نوین تامین مالی با هدف جذب نقدینگی سرگردان	معاونت طرح و برنامه با همکاری بانک صنعت و معدن
۳	بسترسازی و حمایت از راه اندازی هلدینگ های سرمایه گذاری استانی و رشته ای با همکاری سازمان بورس (۳ هلدینگ)	معاونت طرح و برنامه
۴	سرمایه گذاری و اجرای طرحهای توسعه ای در مناطق محروم و کمتر برخوردار	ایدرو و ایمیدرو





# الزامات رونق تولید در محیط کلان (۱)



مسئول پیگیری	وظایف	الزامات کلان
سیاستهای ارزی		
معاونت طرح و برنامه - پیگیری و تعامل با وزارت اقتصاد و بانک مرکزی	پیگیری اجرایی کردن ظرفیت تبصره ۳ ماده ۲۰ قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و بند (ت) ماده ۲۰ قانون برنامه ششم	کاهش نوسانات نرخ ارز و پوشش ریسک نوسان آن برای سرمایه گذاران
معاونت امور صنایع با همکاری معاونت طرح و برنامه	پیگیری و تعامل با بانک مرکزی جهت طراحی سازوکار مناسب	تامین ارز مواد اولیه، تجهیزات و ماشین آلات وارداتی موردنیاز تولید
معاونت امور صنایع	پیگیری اجرایی شدن مصوبات مرتبط	امکان استفاده از واردات بدون انتقال ارز

• این سطح خارج از اختیارات وزارت صمت بوده و نیازمند تشکیل کارگروه هایی جهت پیگیری موضوعات مرتبط است.

## الزامات رونق تولید محیط کلان (۲)



مسئول پیگیری	وظایف	الزامات کلان
<b>سیاستهای پولی و بانکی</b>		
معاونت طرح و برنامه - پیگیری از کانال شورای پول و اعتبار و شوراییعالی بورس	پیگیری جهت اخذ منابع مالی در قالب سرمایه در گردش و سرمایه ثابت برای طرحهای نیمه تمام	تامین منابع مالی موردنیاز
معاونت طرح و برنامه - پیگیری از کانال شورای پول و اعتبار از بانک مرکزی	پیگیری اجرایی شدن افزایش سهم بخش صنعت و معدن از کل تسهیلات در سال ۱۳۹۸	افزایش تسهیلات اعطایی به بخش صنعت
معاونت توسعه مدیریت و منابع با همکاری معاونت طرح و برنامه - پیگیری از سازمان مدیریت و برنامه ریزی	تشکیل کمیته ای جهت پیگیری و اجرایی شدن از محل منابع درآمدی صندوق توسعه ملی	افزایش سرمایه صندوقهای حمایتی و بیمه ای
<b>سیاستهای مالیاتی</b>		
معاونت طرح و برنامه با همکاری معاونتهای تخصصی ذیربط - پیگیری از وزارت اقتصاد و مجلس	پیگیری اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده با رویکرد انتقال آن از تولیدکننده به مصرف کننده	اصلاح و اعمال تخفیفهای مالیاتی

- این سطح خارج از اختیارات وزارت صمت بوده و نیازمند تشکیل کارگروه هایی جهت پیگیری موضوعات مرتبط است.

## الزامات رونق تولید در محیط کلان (۳)



مسئول پیگیری	وظایف	الزامات کلان
سیاستهای بهبود فضای کسب و کار		
<p>معاونت طرح و برنامه و معاونت امور صنایع با همکاری حوزه های مرتبط</p>	<p>پیگیری تعاملات بین دستگاهی جهت بهبود فضای کسب و کار</p>	<p>اصلاح قوانین و مقررات (مانند قانون مالیات، عوارض، تجاری و گمرکی، کار، استاندارد و....)</p>
<p>معاونت طرح و برنامه</p>		<p>مشارکت بخش خصوصی در سیاست گذاری</p>
<p>سازمان توسعه تجارت با همکاری معاونت بازرگانی داخلی</p>		<p>تسهیل امور گمرکی</p>

- این سطح خارج از اختیارات وزارت متبوع بوده و نیازمند تشکیل کارگروه هایی جهت پیگیری موضوعات مرتبط است.

## منابع ارزی مورد نیاز



ردیف	گروه کالایی (۲)	میزان ارز مورد نیاز (میلیارد دلار)
۱	مواد اولیه بخش تولید	۱۲/۵
۲	مواد و قطعات واسطه ای بخش تولید	۶/۵
۳	اجزاء و قطعات مورد نیاز تولید، کالای مصرفی بادوام (بالای ۴۰ درصد)	۵/۵
۴	ماشین آلات	۱
۵	کالای نیمه ساخته و نیمه مونتاژ و مصرفی بادوام	۴/۸
۶	کالای نهایی بادوام غیرتولیدی	۰/۹
	جمع کل	۳۱/۲



01010011010000001100101010  
001011000010100110100100001



جمهوری اسلامی ایران  
وزارت صنعت معدن و تجارت

## تسهیلات پرداختی بانکها و موسسات اعتباری به تفکیک بخش‌های اقتصادی طی ۱۰ ماهه سال‌های ۱۳۹۶-۱۳۹۷

واحد: هزار میلیارد تومان - درصد

کل	متفرقه		خدمات		بازرگانی		مسکن ساختمان		صنعت معدن		کشاورزی		دوره / حوزه
	مقدار	سهم از کل	مقدار	سهم از کل	مقدار	سهم از کل	مقدار	سهم از کل	مقدار	سهم از کل	مقدار	سهم از کل	
۵۳۸,۰	۰,۰۷	۰,۳۶	۴۰,۸	۲۱۹,۷	۱۳,۸	۷۴,۲	۸,۸	۴۷,۴	۲۸,۶	۱۵۳,۸	۷,۹	۴۲,۶	۱۰ ماهه ۱۳۹۷
۴۶۲,۳	۰,۱۲	۰,۵۴	۴۰,۱	۱۸۵,۶	۱۴,۰	۶۴,۵	۸,۶	۳۹,۶	۲۹,۰	۱۳۴,۱	۸,۲	۳۷,۹	۱۰ ماهه ۱۳۹۶
۱۶,۴	-	-۳۴,۰	-	۱۸,۴	-	۱۵,۰	-	۱۹,۷	-	۱۴,۷	-	۱۲,۳	درصد تغییر

ماخذ: بانک مرکزی

۱- خطای احتمالی بعثت رند کردن ارقام می باشد.



## منابع ریالی مورد نیاز

نقدینگی مورد نیاز سال ۱۳۹۸ =

$$\text{نقدینگی مورد نیاز سال ۱۳۹۷ (۷۹۰ هزار میلیارد تومان)} \times \frac{1}{3} = ۱۰۲۷ \text{ هزار میلیارد تومان}$$

### سهم بانک

حدود ۷۲۰ هزار میلیارد تومان (۷۰٪)

### سهم آورده متقاضی

حدود ۳۰۷ هزار میلیارد تومان (۳۰٪)

### سرمایه در گردش سهم بانک

۳۶۰ هزار میلیارد تومان  
(دو بار چرخش در سال)

### سرمایه در گردش سهم متقاضی

۱۵۴ هزار میلیارد تومان  
(دو بار چرخش در سال)

– رقم برآورد شده شامل بسته خروج از رکود در بخش هایی که با کاهش تقاضای داخلی مواجه خواهند شد نمی باشد. در این زمینه لازم است علاوه بر تحریک تقاضای داخلی، بحث توسعه صادرات نیز در دستور کار قرار گیرد.

## الزامات تحقق رونق تولید



۱. تدوین و تنظیم برنامه های سال ۱۳۹۸ سایر دستگاههای مرتبط (سازمان برنامه، بانک مرکزی و...) و سایر وزارتخانه ها (امور اقتصادی و دارایی، جهادکشاورزی، مسکن، راه و شهرسازی و...) در هماهنگی با برنامه های وزارت صنعت در راستای رونق تولید.
۲. ایجاد ثبات نسبی در سیاست های اقتصادی دولت با تاکید بر سیاست های ارزی
۳. تفویض اختیارات هیئت محترم وزیران به وزیر صنعت، معدن و تجارت طبق اصل ۱۳۸ قانون اساسی در خصوص مقررات محل رونق تولید با تاکید بر آیین نامه های قانون رفع موانع تولید
۴. تامین ارز مواد اولیه، تجهیزات و ماشین آلات وارداتی مورد نیاز تولید (با توجه به جدول نیازهای ارزی)
۵. امکان استفاده از واردات بدون انتقال ارز برای تامین ماشین آلات و تجهیزات تولید،
۶. پشتیبانی از امکان استفاده بخش صنعت از مکانیزم تهاتر در تامین مواد اولیه، ماشین آلات و تجهیزات وارداتی،
۷. امکان استفاده از مکانیزم LC داخلی در تامین مواد اولیه و قطعات بخش تولید،
۸. افزایش سرمایه صندوقهای حمایتی و بیمه ای،

## الزامات تحقق رونق تولید



- ۹- افزایش سهم تسهیلات بانکی بخش صنعت و معدن به ۴۰ درصد (بر اساس قانون برنامه ششم) به منظور تامین منابع مالی مورد نیاز بخش،
- ۱۰- اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده با رویکرد انتقال آن از تولیدکننده به مصرف کننده نهایی،
- ۱۱- تنظیم لایحه اصلاح ماده ۱۶۷ قانون مالیاتهای مستقیم به منظور افزایش مدت زمان پرداخت بدهی مالیاتی،
- ۱۲- مستثنی نمودن بنگاههای کوچک و متوسط از شمول ماده ۵ مکرر قانون اصلاح چک مطابق تصویب نامه ۱۳۹۵/۲/۱۹ هیئت محترم وزیران در سال ۱۳۹۸،
- ۱۳- اجرای تبصره (۳) بند الف ماده (۳) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی مبنی بر برگشت منابع مالی حاصل از واگذاری شرکتها به سازمانهای توسعه ای ذیربط،
- ۱۴- تامین منابع موردنیاز (از کانال بانک مرکزی) به منظور تحریک تقاضا از طریق کارت خرید اعتباری برای کالاهای مصرفی بادوام.





## گزارش اولویت بندی گروه کالایی ۲

شرح	تعداد تعرفه	عملکرد واردات سال ۹۶ (میلیارد دلار)	عملکرد واردات ۱۱ ماهه سال ۹۶ (میلیارد دلار)	عملکرد واردات ۱۱ ماهه سال ۹۷ (میلیارد دلار)
۱. مواد اولیه بخش تولید	۱۷۰۹	۱۳،۲	۱۱،۹	۹،۵
۲. مواد و قطعات واسطه ای بخش تولید	۱۵۶۶	۶،۶	۶،۰	۴،۲
۳. اجزاء و قطعات مورد نیاز تولید کالاهای مصرفی بادوام و سرمایه ای (با ساخت ۴۰ درصد و بالاتر)	۷۲۰	۶،۰	۵،۳	۴،۴
جمع اولویت ۱ - ۲ - ۳	۳۹۹۵	۲۵،۸	۲۳،۲	۱۸،۱
۴. کالاهای نیمه ساخته و نیمه مونتاژ مصرفی بادوام	۶۴۶	۴،۶	۴،۱	۳،۳
۵. کالاهای سرمایه ای و ماشین آلات	۲۹۱	۰،۶	۰،۵	۰،۳
۶. کالاهای نهایی بادوام غیر تولید داخلی	۲۴۹	۰،۹	۰،۸	۰،۵
جمع اولویت ۴ - ۵ - ۶	۱۱۸۶	۶،۱	۵،۵	۴،۱
جمع کل	۵۱۸۱	۳۱،۹	۲۸،۷	۲۲،۱

## جهت گیری های اساسی



۱. حذف تدریجی ارزش ترجیحی به منظور کاهش تعدد نرخ های ارزش با هدف حذف رانت و حمایت از تولید داخل
۲. کاهش هزینه های تولید از بهبود فضای کسب و کار و اصلاح قوانین مالیاتی
۳. ایجاد سازوکارهای لازم برای بازگشت ارزش حاصل از صادرات به چرخه اقتصاد
۴. تطبیق نقشه راه ارزی کشور با اولویتهای اصلی صنایع جهت تخصیص منابع
۵. تسهیل و توسعه صادرات و اعمال محدودیت ها و ممنوعیت های حداقلی پیش روی صادرات
۶. مدیریت واردات غیرضرور و اولویت دهی به تامین ارزش مواد اولیه، ماشین آلات و تجهیزات موردنیاز بخش تولید